

ОСОБЛИВОСТІ ЕТНІЧНО- ФОЛЬКЛОРНИХ ТРАДИЦІЙ ГУЦУЛЬЩИНИ В ДИТЯЧІЙ ХОРЕОГРАФІЇ

Стаття розглядає особливості етнічних та фольклорних традицій Гуцульщини та їх використання в дитячій хореографії. Зокрема, акцентується увага на характерних рухах, музичному супроводі та культурних особливостях гуцульського танцю. Стаття також пропонує методiku адаптації цих елементів для дітей, враховуючи їх фізіологічні та психологічні особливості. Мета дослідження – зробити гуцульський танець доступним та цікавим для молодшого покоління, зберігаючи при цьому автентичність і глибину культурної спадщини.

Ключові слова: Гуцульщина, фольклор, етнічні традиції, дитяча хореографія, адаптація, гуцульський танець, музичний супровід, культурна спадщина.

The article examines the peculiarities of ethnic and folklore traditions of the Hutsul region and their use in children's choreography. In particular, attention is focused on characteristic movements, musical accompaniment and cultural features of Hutsul dance. The article also offers a method of adapting these elements for children, taking into account their physiological and psychological characteristics. The goal of the research is to make Hutsul dance accessible and interesting for the younger generation, while preserving the authenticity and depth of the cultural heritage.

Key words: Hutsul region, folklore, ethnic traditions, children's choreography, adaptation, Hutsul dance, musical accompaniment, cultural heritage.

Етнічно-фольклорні традиції Гуцульщини є багатим джерелом культурної спадщини України. Однак їх інтеграція у дитячу хореографію потребує глибокого розуміння сутності традицій та методів їх сучасної адаптації. Вивчення та впровадження цих традицій може збагатити дитячу хореографічну культуру, підняти її на новий якісний рівень.

Низка дослідників, вже звертали увагу на етнічні особливості Гуцульщини. Втім, специфіка їх адаптації в дитячій хореографії лишається недостатньо дослідженою. Особливо це стосується механізмів передачі автентичної культури через танцювальні форми.

Так, фольклор та культові звичаї гірських жителів України представляють собою важливу частину української етнічної творчості, яка гармонійно співіснує з національними традиціями. Книга Аделі Григоруку "Етнологія Гуцульщини: фольклор і обрядовість" присвячена дослідженню цього унікального явища. У контексті швидкої глобалізації та змін у сучасному світі актуальність цього видання полягає у потребі людей дізнатися більше про глибоку культуру своєї нації, формувати позитивне

бачення своєї національної ідентичності та навчитися гармонійно взаємодіяти зі світовою культурною спадщиною, зберігаючи при цьому свої автентичні традиції та цінності [1].

Мета даної статті - вивчити особливості етнічно-фольклорних традицій Гуцульщини та розробити методику їх втілення в дитячій хореографії.

Варто виділити історичний контекст та особливості гуцульського фольклору.

Так, гуцули - це етнографічна група українців, яка традиційно проживає в горах Карпат, особливо в областях Івано-Франківськ, Закарпаття та Чернівці. Їх історія налічує сотні років, і впродовж цього часу гуцули зберегли свої унікальні традиції, ремесла, обряди та, звісно, фольклор.

Гуцульська музика відрізняється особливими мелодіями, ритмами та інструментами. Найбільш відомий інструмент - цимбали, а також флейта, скрипка, та бубон. Музика часто супроводжує обряди, свята або просто буденне життя гуцулів [2].

Відзначимо, що гуцульські танці відзначаються енергійністю, виразністю та складністю. Вони є відображенням горянського життя: вони можуть імітувати роботу, таку як обробка поля, або зображувати кохання, заручини чи інші соціальні аспекти життя.

Гуцульський календар налічує безліч обрядових свят, які відзначаються специфічними ритуалами, піснями та танцями. До них відносяться, наприклад, свята Коляди, Великодні обряди, Івана Купала та інші.

В усіх цих аспектах фольклору відображається дух гуцульського народу, його взаємодія з природою, його віра та світогляд. Глибоке занурення в цю культуру дозволяє краще розуміти її цінності та особливості, які можуть бути адаптовані для дитячої хореографії.

Танець завжди відображав дух народу, його емоції, переживання та віру. Гуцульський танець – це виразна маніфестація культури Гуцульщини, що неповторно ілюструє ідентичність цього етносу.

Звернемо увагу на ключові елементи цього танцю: рухи, темп та музичний супровід.

1. Рухи: Гуцульський танець відзначається швидкими, енергійними рухами.

Ноги: Стрибки, швидкі підскоки, ковзання, шпарки. Ноги дуже активні, роблячи складні комбінації рухів.

Руки: Руки часто згорнуті в "кулачки" або розкинуті вбік. Вони можуть акцентувати рухи ніг або виконувати власні хвилювання та обертання.

Торс: Гуцулі виконують рухи тіла з великою гордістю та впевненістю, і танцюристи часто тримають тіло прямо, під час гри на музичних інструментах або під час виконання партнерських елементів.

2. Темп: Швидкість: Гуцульські танці, як правило, швидкі, що відображає енергетичний і веселий характер народу.

Ритм: Складність ритмів в гуцульському танці відображає багатство і глибину культурної спадщини.

3. Музичний супровід: Інструменти: Гуцульська музика супроводжується такими інструментами, як цимбали, флейта, скрипка та трембіта.

Мелодії часто грають на високих тонах, створюючи гострий, пронизливий звук, який акцентує емоції танцю. Ритм гуцульської музики є досить складним, і він часто має паузи та наголоси, які допомагають створити динамічний, виразний танець [3].

Отже, гуцульський танець – це не просто комбінація рухів під музику. Це духовне відображення історії, культури та традицій Гуцульщини, що пройшло крізь віки і продовжує жити у серцях та душах гуцулів.

Однак, для більш широкого розкриття і використання гуцульського танцю необхідно сформувати методику адаптації цих елементів для дитячої хореографії, з урахуванням фізіологічних та психологічних особливостей дітей. Визначимо наступні особливості, які нам допоможуть адаптувати дітей до гуцульського танцю:

1. *Підготовчий етап можна визначити як вивчення фізіології дитини:* Розуміння того, що дитячі м'язи ще розвиваються, допомагає створити безпечну методику. Потрібно уникати складних стрибків та обертів. Врахування психологічних особливостей: Діти відрізняються коротким часом концентрації, тому заняття мають бути динамічними та веселими.

2. *Підбір рухів або спрощення рухів – це наступний етап:* Так, необхідно використовувати спрощені версії основних рухів, щоб діти могли легко їх вивчити. Наприклад, замість складних підскоків можна використовувати прості стрибки на місці. Залучення імітаційних рухів: Діти люблять наслідувати дорослих. Пропонуйте їм імітувати рухи тварин або природних явищ (наприклад, рухи птахів або течії річки) для розуміння основних елементів танцю.

3. *Музичний супровід розпочинаємо з вибору автентичних мелодій:* Для дітей краще вибирати яскраві, веселі мелодії з простим ритмом. Це допоможе їм легше відчувати музику і рухатися під неї. Ритмічні вправи: Залучайте дітей до ритмічних ігор, де вони можуть відчувати ритм за допомогою тупотіння ногами, плескання в долоні або використання музичних інструментів.

4. *Інтеграцію в дитячу хореографію здійснюємо через використання реквізиту:* Щоб зробити заняття більш цікавими, можна використовувати різний реквізит, такий як стрічки, хустки або м'ячі. Групові вправи: Діти люблять взаємодію. Запропонуйте їм прості групові танці, де вони можуть допомагати один одному, виконуючи рухи.

5. *І насамкінець необхідно використовувати повторення у танці:* На кінець заняття проводьте коротке повторення всього вивченого матеріалу. Відгук: Запитуйте дітей, які рухи або мелодії їм сподобалися найбільше, і враховуйте це у наступних заняттях. Використовуючи цю методику, можна успішно адаптувати елементи гуцульського танцю для дитячої хореографії, роблячи заняття веселими, цікавими та корисними для розвитку дитини.

Отже, етнічно-фольклорні традиції Гуцульщини представляють величезний потенціал для розширення горизонтів дитячої хореографії. Їх адаптація дозволяє не лише зберегти автентичну культурну спадщину, але й стимулювати творчий розвиток молодого покоління. У майбутньому може бути корисним звернення до інших регіональних традицій України для дальшого збагачення дитячої хореографічної практики.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Аделя Григорук. Етнологія Гуцульщини: фольклор і обрядовість. Львів. Видавництво „Растр-7”. 2020. 252 с.
2. Затварська Р. Василина Чуперук : перлина гуцульського танцю. Івано Франківськ : Нова Зоря, 2002. 136 с.
3. Етнографічні групи українців Карпат. Гуцули / за ред. С. Павлюка. Харків: Фоліо, 2020. 384 с.

Науковий керівник доцент Васяк В. А.